

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2018. január 10. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A bujtogató vétsége miatt ... vádlott ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2017. április 26. napján kihirdetett 42.(II.)Kb.1704/2016/8. számú ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az elsőfokú ítélet kihirdetésének napja helyesen 2017. április 25.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2017. április 25. napján kihirdetett 42.(II.)Kb.1704/2016/8. számú ítéletével ... vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk.448.§ (1) bekezdésébe ütköző bujtogató vétségében, ezért 100 napi tétel, napi tételenként 1.000,- Ft pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés megfizetésére 5 hónapi részletfizetést engedélyezett. Rendelkezett a pénzbüntetés, illetve bármely részlet meg nem fizetése esetén a fennmaradó rész szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész az ítéletet tudomásul vette. A vádlott és a védő felmentésért fellebbeztek. A vádlott és a védő utóbb előterjesztették fellebbezésük írásbeli indoklását. Kifejtett álláspontjuk szerint, a közalkalmazott főigazgató főorvostól származó 16/2011. számú intézkedés nem parancs, annak módosítására R.I. c. bv. alezredesnek jogköre nem volt, így az intézkedéssel összefüggésben nem volt jogosult parancsot kiadni sem. Miután a fenti intézkedés nem parancs, ezért az elkövetői magatartás sem felel meg a törvényi tényállásban rögzített magatartásnak, így a vád nem törvényes. Kifogásolták a bíróság bizonyíték értékelő tevékenységét. Hivatkoztak arra, hogy a vádlott még részben sem tett beismerő vallomást, következetesen tagadta, hogy bárkit is rábírnai törekedett volna R. c. bv. alezredes utasításának megtagadására. Sérelmezték, hogy olyan tanúk vallomását értékelte az elsőfokú bíróság a vádlott terhére, akik nem terhelték a vádlottat. Ezért a bíróság olyan mértékben nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, hogy álláspontjuk szerint az ítélet emiatt felülbírálatra alkalmatlan. Sérelmezték továbbá azt is, hogy bizonyítási indítványuk ellenére N.M. c. bv. zls. tanú kihallgatására nem került sor, és az elutasításnak megfelelő indokát nem adta az elsőfokú katonai tanács. Ezért indítványozták, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa elsődlegesen a vádlottat bűncselekmény hiányában mentse fel, másodsorban törvényes vád hiányában szüntesse meg az eljárást, harmadsorban pedig megalapozatlanság miatt helyezze hatályon kívül az elsőfokú ítéletet.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.430/2017/1. számú átiratában a vádlott és meghatalmazott védője által bejelentett fellebbezéseket megalapozatlannak tartotta. Kifejtette, hogy

a bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, mérlegelési jogkörében állapította meg a tényállást, amely felülbírálatra alkalmas. Hangsúlyozta, hogy a bíróság indokolási kötelezettségének is kellő mértékben eleget tett, így a mérlegelésen alapuló, megalapozott tényállás megváltoztatására nincs törvényes ok. Ezért a védő és a vádlott által bejelentett, a tényállást felmentés érdekében támadó fellebbezés nem vezethet eredményre. Egyetértett a vádlott cselekményének jogi minősítésével is. Álláspontja szerint a vádlott azzal a magatartásával, miszerint az előjárója parancsát a személyi állomány előtt bírálta, s legalább két katonára előtte annak általános megtagadására próbálta a beosztottakat rávenni, megvalósította a felbujtás katonai vétséget. Kifejtette, hogy a bűnösségi körülményekre tekintettel a bíróság méltányos jogkövetkezményt alkalmazott, amikor a vádlottal szemben pénzbüntetést szabott ki. Mindezek alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

A másodfokú nyilvános ülésen a védő perbeszédében az írásban benyújtott fellebbezésben foglaltakat változatlanul fenntartotta. Kiemelte, hogy a főigazgató főorvos intézkedését, ha szóban módosítja az ápolási igazgató, az nem minősül parancsnak. A feladatszabás a napi munka részletezése volt, nem pedig parancs, így a vádlott nem követett el bűncselekményt. Megerősítette azon álláspontját is, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott javára szóló bizonyítékokat nem vagy nem megfelelően vette számba, indokolási kötelezettségét is megsértette. Fellebbezését fenntartva elsődlegesen bűncselekmény hiányában történő felmentésre, másodlagosan törvényes vád hiányában az eljárás megszüntetésére, harmadsorban megalapozatlanság miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

A másodfokú nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség jelenlévő képviselője fenntartotta és részben kiegészítette írásbeli álláspontját. Kifejtette, hogy nincs jelentősége annak, hogy az intézkedést kiadó főigazgató előjáró vagy felettes, az általa kiadott intézkedés parancsnak minősül. Ezért a 16/2011. számú főigazgató főorvosi intézkedés parancs. A bujtogatás jogdogmatikája vonatkozásában hangsúlyozta, hogy a parancs iránti engedetlenségtől az határolja el, hogy vádlotti felhívás nem vezetett eredményre, azonban az elsőfokú katonai tanács az ítéletében helytelenül többször engedetlenség és nem elégedetlenség szításáról beszél. Kifejtette azt is, hogy szabad véleménynyilvánításról sem beszélhetünk, mert a vádlott alkalmatlan helyen és alkalmatlan módon (nem a szolgálati út betartásával és nem a szolgálati felettese felé jelezte szakmai kifogásait) próbálta rávenni kollégáit arra, hogy ne teljesítsék az intézkedésben foglaltakat, ezért magatartása tényállásszerű. Jogi álláspontját az Emberi Jogok Európai Bíróságának döntéseire való hivatkozással is alátámasztotta.

A védő viszonzásválaszában előadta, hogy a vádlott a körülmények áldozata, mert már a vezetői értekezleten is felvetette szakmai aggályait az intézkedés végrehajtásával kapcsolatosan.

A vádlott az utolsó szó jogán továbbra is fenntartotta, hogy nem követett el bűncselekményt, hangsúlyozta, hogy soha nem tett beismerő vallomást, és rámutatott arra, hogy 2017 óta ezt a szolgálatot kizárólag az ő osztálya látja el. Egyekben csatlakozott a védőjéhez.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be.348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács az eljárási szabályokat betartotta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Az általa lefolytatott bizonyítási eljárás lefolytatása során a releváns bizonyítékokat megvizsgálta. Kihallgatta a vádlottat, a tanúkat, és a releváns okirati bizonyítékokat - különösen a jelentéseket - ismertette. A vádlott

érdemi védekezést terjesztett elő, kategorikusan tagadva bűnösségét. Ezért helytelen az az első bírói megállapítás, hogy a vádlott ténybelileg részben feltáró, beismerő vallomást tett. Az elsőfokú bíróság ellenőrizte a vádlott védekezését és nem tévedett, amikor a vádlott védekezésével szemben a történeti tényállást 1., 2., 3., sz. tanúk vallomására alapította, akik következetesen állították, hogy a vádlott arra próbálta rávenni őket, hogy az osztályos ápolókkal együtt tagadják meg a monitoros szolgálat teljesítését. Ítéletében megindokolta, hogy miért a közvetlen észlelő tanúk vallomását fogadta el, utalva az általuk elmondottakra - egyes részeiben - alátámasztó közvetett tanúvallomásokra és a jelentéseikben írtakra is. Ítéletében indokát adta, hogy miért nem tartja szükségesnek további bizonyítás lefolytatását. A másodfokú bíróság megjegyzezi, hogy a 8. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal 10. bekezdése szerint az érdekeltek nem terjesztettek elő további bizonyítási indítványt.

A másodfokú bíróság a vádlott felmentése és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése érdekében előterjesztett fellebbezést nem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság az általa okszerűen mérlegelt bizonyítékok alapján megalapozott tényállást állapított meg. A másodfokú eljárásban a vádlott és védője új bizonyítékokra, illetve új tényre nem hivatkozott, nem merült fel olyan körülmény, amely miatt a másodfokú bíróság további bizonyítási eljárás lefolytatását tartotta volna szükségesnek. A Be.351.§ (1) és a Be.352.§ (3) bekezdésében meghatározott bizonyítékok felülmérlegelését tilalmazó rendelkezések alapján a másodfokú bíróság irányadónak tekintette az elsőfokú ítéletben megállapított tényállást. Ezért a vádlott és védője által a bizonyítékok újraértékelése útján eltérő tényállás megállapítására és ezen keresztül a vádlott felmentésére, valamint az indokolási kötelezettség hiánya miatt a hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezések eredményre nem vezethettek.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács az általa megállapított tényállás alapján okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és nem tévedett a cselekmény jogi minősítésekor sem. A Btk. 448.§ (1) bekezdésébe ütköző bujtogatás vétségét az követi el, aki katonák között az előljáró, parancs, szolgálati rend vagy a fegyelem iránt elégedetlenséget szít.

Nem tévedett az elsőfokú katonai tanács, amikor megállapította a tényállási elemek megvalósulását. A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa ennek jogi indokát az alábbiakban látja:

A vádlott c. büntetés-végrehajtási törzsszázlós, ekként a Btk.127.§ (1) bekezdése értelmében, mint a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos állományú tagja, katonának minősül.

Az ... Intézet alapító okirata értelmében a költségvetési szerv tekintetében a középírányító szerv a ... Országos Parancsnoksága. A büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény 8. §-a értelmében a bv. intézményt a parancsnok, főigazgató főorvos, igazgató (a továbbiakban parancsnok) vezeti, aki az e) pont értelmében ellátja a hivatásos állománnyal kapcsolatos parancsnoki feladatokat. A büntetés-végrehajtási szervezet Szolgálati Szabályzatáról szóló 21/1997. (VII.8.) IM rendelet 3.§ (1) bekezdése értelmében a hivatásos állomány minden tagja a bv. szervezetben meghatározott függelmi viszonyok rendszerében köteles a feladatát teljesíteni. A függelmi viszonyok rendszerében előljáró az, akinek szolgálati (munkaköri) beosztás, külön parancs, utasítás alapján joga és kötelezettsége más személy tevékenységének az irányítása. Az 5. §. (1) bekezdése szerint jogszabályban, illetve szervezeti és működési szabályzatban meghatározott esetekben a ht. állomány tagjának polgári felettese is lehet, akivel szemben a ht. állomány tagja beosztott. A (2) bekezdés értelmében a polgári felettelssel szemben beosztottai részéről kötelező érvényű mindaz a szolgálati érintkezési előírás, ami az előljárót megilleti. A számára meghatározott

feladatkörben tett intézkedéseit beosztottai kötelesek végrehajtani.

Az ...I Szervezeti és Működési Szabályzata II. fejezet 2. pont 33. alpontja értelmében a főigazgató főorvos szolgálati előjárója az intézet teljes személyi állományának. Az 5. pont 79. alpont értelmében pedig az ápolási igazgató szolgálati előjárója az ...I egészségügyi szakdolgozói állományának.

A törvényes vád hiánya miatt az eljárás megszüntetésére irányuló vádlotti és védői indítvány nem megalapozott.

A fenti rendelkezésekből következően a közalkalmazott főigazgató főorvos az ...I parancsnoka, az általa kiadott intézkedés parancs; mint ahogy a teljes egészségügyi szakdolgozói állomány szolgálati előjárójaként az ápolási igazgató részéről elhangzott feladat-meghatározás is parancs. A vádlott azon magatartásával tehát, hogy két hivatásos állományú és egy közalkalmazott főápolót arra igyekezett rábírn, hogy az alárendeltségükbe, illetve az irányításuk alá tartozó osztályos ápolókkal együtt tagadják meg az intézet igazgató főorvosának 16/2011. számú intézkedésével kapcsolatban a R.bv. alezredes által az értekezleten meghatározott monitoros szolgálat teljesítését, megvalósította a Btk.448.§ (1) bekezdésébe ütköző bujtogatás vétségét. A vádlott magatartásával nemcsak a parancs, hanem a szolgálati rend ellen is elégedetlenséget szított. A vád tárgyává tett elkövetési magatartása tehát tényállásszerű, a bíróság által befogadott vád törvényes volt.

A másodfokú bíróság egyetértett a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség nyilvános ülésen jelenlévő képviselője által elmondottakkal úgy a parancs fogalma, mint a bujtogatás és a parancs iránti engedetlenség elhatárolása tekintetében. Osztotta jogi álláspontját abban is, hogy a bujtogatás pönalizálása a véleménynyilvánítás szabadságának jogalkotó általi korlátozása a büntetőjog eszközeivel.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács alapvetően helyesen értékelte a bűnösségi körülményeket. Az ilyen és a hasonló jellegű bűncselekmények azonban elszaporodottként a vádlott terhére nem értékelhetők, ezért az arra való utalást mellőzi.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottal szemben a Btk.33.§ (4) bekezdése alapján pénzbüntetést szabott ki. A fellebbviteli bíróság egyetértett a napi tételek számának és az egy napi tételnek megfelelő összeg megállapításával, és egyetértett a részletfizetési kedvezmény megadásával is. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint a pénzbüntetés kiszabása szükséges és elégséges a speciális prevenciós büntetési célok eléréséhez.

Az elsőfokú bíróság határozatában tévesen rögzítette az ítélet kihirdetésének napját, ezért azt a fellebbviteli bíróság helyesbítette.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezése is törvényes, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa - helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának végzése a Be.371.§ (1) és (4) bekezdésein alapszik.

, 2018. január 10.

. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

Dr. Szabó Éva hb. alezredes sk.
előadó bíró

Dr. Mészáros László hb. ezredes sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt helyesbítéssel jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2018. január 10.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül